

Diplomaside Yumuşak Güç Unsuru Olarak Etnosporun Kullanılması

Cahit Akkaya¹

Özet

Spor ve kültürün birbirine entegre edilmesi ile ortaya çıkan etnospor, bir toplumun kültürel mirasını yansıtan ve genellikle geleneksel olarak nesilden nesile aktarılan oyunları ve etkinlikleri içermektedir. Farklı coğrafyalardaki kitlelere etkilemede önemli bir unsur olarak görülen spor, zamanla devletlerin diplomasie aracı olarak kullandığı yumuşak bir güç enstrümanı olarak görülmektedir. Bildiği üzere spor aracılığıyla ülkeler, gerek uluslararası saygınlık kazanmada, gerekse toplumsal ve ekonomik gerekse de siyasi açıdan amaçlarına ulaşmaktadırlar. Bu kapsamda, sporun ülkeler arası etkileşimin sağlanmasına katkılar sunduğu söylenebilir. Tüm bunların yanında etkinlikleri kültürel diplomasie de birtakım katkılar sunmaktadır.

Kültürel diplomasinin yapısı içerisinde yer alan bir diğer spor unsur ise etnospordur. Etnospor, belirli bir etnik grubun veya topluluğun geleneksel sporları, oyunları ve etkinliklerini ifade etmektedir. Etnosporların kullanılarak gerçekleştirilen etkinlikler ve festivaller genel anlamda, kültürel mirası koruma, insanlar arasında anlayışı artırma ve uluslararası ilişkilerde bir nevi köprü görevi görmektedir. Etnospor etkinlikleri sayesinde; bir ülke, diğer ülkelerde düzenlenen etnospor festivallerine katılarak veya kendi etnospor etkinliklerini tanıtarak kültürel diplomasie katkılar sunmakta ve böylelikle insanlar arası kültür alışverişi gerçekleşmektedir. Kültürel diplomasie, devletlerin kendi kültürel değerlerini tanıtmak, diğer ülkelerle ilişkilerini geliştirmek ve yumuşak güç oluşturmak amacıyla kullandığı bir araçtır. Bu kapsamda ülkelerin, ulusal kimliğinin tanıtımında, barış ve iş birliğinin sağlanmasında, turizm ve ekonominin canlandırılmasında etnosporlar'dan yararlanabileceği söylenebilir.

1 Öğr. Gör. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Gökçeada Meslek Yüksekokulu
cahit.akkaya@comu.edu.tr, 0000-0001-9674-1580

Diplomasi Kavramına Genel Bir Bakış

Devletler ve devletler arası ilişkileri düzenleyen aktörler arasında karşılıklı çıkarların gözetildiği barışçıl bir odakla yürütülen süreç, diplomasi olarak adlandırılmaktadır (Arı, 1999). Bu kavram, geniş anlamda, bir devletin tüm dış ilişkilerini kapsarken, dar anlamda; hükümetin belirli konulardaki görüşlerinin doğrudan muhataplarına iletilmesi sürecini ifade eder (Mert, 2024). Bağış ve Abdurahmanlı (2021)'ya göre, ülkelerin dışişleri bakanlıkları ve büyükelçileri aracılığıyla yürüttüğü ilişkiler dar anlamda diplomasi olarak kabul edilirken, Avrupa Birliği, Dünya Sağlık Örgütü veya Birleşmiş Milletler gibi uluslararası ya da bölgesel örgütlerin yürüttüğü ilişkiler ise geniş anlamda diplomasi olarak değerlendirilmektedir

Diplomasi, barış ve güvenliğin sağlanmasında, çıkarların korunmasında gerek uluslararası ilişkilerin yönetilmesinde gerekse de uluslararası hukukun uygulanabilmesi açısından oldukça önemli bir kavramdır. Günümüzde iletişim devrimiyle birlikte tüm vatandaşlar bir anlamda diplomat haline gelmiştir (Erdem, 2024). Kamuoyunu etkilemek diplomasının amaçlarından biri olduğundan; yabancı ülkelerdeki vatandaşların bir ülkenin parlamentosu veya gazeteleriyle temasa geçmek, ülke çıkarlarını geliştirmeye çalışmak gibi olumlu çabaları da diplomatik bir faaliyet olarak görülmeye başlanmıştır (Ayhan, 2014).

Kamu Diplomasisi Kavramına Kısa Bir Bakış

Kamu diplomasisi, “uluslararası bir aktörün, yabancı halklarla ilişkisel davranışlar oluşturmak amacıyla uluslararası ortamı yönetme girişimi” olarak tanımlanır (Cull, 2009). Tuch (1990) ise, kamu diplomasisini sistematik bir süreç olarak tanımlayarak, bunu diğer ülke vatandaşlarına kültürlerini, kurumsal yapılarını, amaçlarını, isteklerini ve politikalarını açıklama amacıyla kurulan iletişim süreci olarak görmektedir. Kamu diplomasisinin ana amacı, bir hükümetin başka bir ülkenin halkını ve düşünce liderlerini kendi politik ve ideolojik doğrultusunda etkilemektir. Bu bağlamda, hükümetler ulusal çıkar ve hedeflerine ulaşmak için doğru bilgileri yayarak yabancı kamuoyu oluşturmayı amaçlarlar. Kamu diplomasisi, devletlerin iç ve dış ilişkilerine yönelik uyguladığı politikalardan biridir ve hükümetlerin ulusal düşünce, ideal, kültür ve politikalarını yabancı toplumlara anlatmayı hedefleyen bir iletişim sürecidir. Bu süreç, geleneksel diplomasi dışında kalan uluslararası ilişkileri de kapsamaktadır (Purtaş, 2013).

Kamu diplomasisi, bir devletin uluslararası ilişkilerde yumuşak güç kullanımını içeren ve genellikle hükümetlerin doğrudan veya dolaylı olarak halklar arasında iletişim ve etkileşim kurma çabalarını ifade eden bir

kavramdır. Geleneksel diplomasiye kıyasla, kamu diplomasisi daha geniş bir kitleye ulaşmayı hedeflemekte ve kültürel etkileşimi, eğitimi, kültürel alışverişi, medya ilişkilerini ve diğer halkla ilişkiler faaliyetlerini içermektedir. Bu kavramın amacı, uluslararası ilişkilerde daha olumlu bir imaj oluşturmak, güven inşa etmek ve çıkarları korumak için halkların sempatisini kazanmaya yöneliktir. Kamu diplomasisi, devletler arasındaki iletişimde önemli bir araç olarak kabul edilmekte ve küreselleşme çağında giderek daha fazla önem kazanmaktadır.

Klasik diplomasiinin göz ardı ettiği kamuoyu, ülkelerin dış politikalarını geliştirmede giderek daha önemli bir rol oynamaktadır. Bu nedenle, ülkelerin kamu diplomasisi çerçevesinde yeni yöntem ve araçlar kullanmaları gerekmektedir (Tuch, 1990). Şahin ve Çevik (2015)'e göre kamu diplomasisi, yumuşak gücün temel araçlarından biri olarak kabul edilmektedir. Leonard (2002) ise, diğer ülkelerin ihtiyaçlarını, kültürlerini ve halklarını anlayarak mesajın iletilmesini, yanlış algıların düzeltilmesini ve ortak amaçlar için uygun gerekçelerin belirlenmesini kamu diplomasisinin bir parçası olarak tanımlar. Bu bağlamda, kamu diplomasisi, çift yönlü bir iletişim mekanizması olarak görülmektedir (Hacıbektaşoğlu, 2023).

Kamu Diplomasisinin Bir Aracı Olan Kültürel Diplomasi ve Kültürel Diplomasiinin Önemi

Kamu diplomasisi, bir ülkenin diğer ülkelerle ilişkilerini geliştirmek, uluslararası alanda etkisini artırmak ve ulusal çıkarlarını korumak amacıyla kullandığı bir araçtır. Bu kapsamda, kültürel diplomasi ve kültürel etkinlikler önemli bir role sahiptir. Kültürel diplomasi, bir ülkenin kültürel varlıklarını, sanatını, edebiyatını, müziğini, sporunu ve diğer kültürel unsurlarını kullanarak dış ilişkilerini yönlendirmesi ve sürdürmesidir. Bu bağlamda kültürel diplomasi, bir ülkenin uluslararası alanda imajını güçlendirmesi, sempati kazanması ve diğer ülkelerle daha iyi ilişkiler kurmasına yardımcı olur.

Joseph Nye'ye göre kültür, toplum için anlam yaratan bir değerler bütünüdür. Günümüzde, kültür farklı ulusların tanıtılması, olumlu algıların oluşturulması ve kalplerin kazanılması için etkili bir unsurdur (Yıldırım, 2015). Dedeoğlu (2014)'na göre, kamu diplomasisi; ülkeye ait markaların yaratılması, toplumsal ilişkilerin geliştirilmesi, olumsuz algıların olumluya dönüştürülmesi, yapılan dış yardımların ve insan haklarındaki adımların ön plana çıkarılması gibi çalışmaları kapsamaktadır ve bu yönüyle en etkili kültürel diplomasi biçimi olarak kabul edilmektedir.

Kültürel diploması, bir topluluğu veya sosyal grubu diğerlerinden ayıran maddi ve manevi değerlerin bütünüdür (Tünel, 2024). Kamu diplomasısı gibi, kültürel diploması de başka ülkelerin halklarıyla uzun vadeli ilişkiler kurmak ve politik, ekonomik ve diplomatik ilişkileri kolaylaştırmak amacıyla olumlu bir imaj yaratmayı hedefler.

Yumuşak gücün siyasi ve ekonomik diplomasısına ek olarak üçüncü direği olarak kabul edilen kültürel diploması (Hurn, 2016), ülkelerin kültürel ilişkiler yoluyla prestij kazanmalarını sağlar ve kültürel propaganda ile bu hedeflere ulaşır. Günümüzde bu süreç, kültürel diploması ile yürütölmektedir (Önal, 2018). Kültürel diplomasıde öne çıkan unsurlar, ülkenin tüm kültürel değerlerini yansıtır. Sarı (2024)'ya göre, bu öne çıkan kültürel değerler arasında spor, medya, sinema, gastronomi ve turizm bulunmaktadır. Turizm sektörü, kültürel değerlerin önemli bir sermaye olduğu bir alan olarak, kültürel diplomasının kapsamına girmektedir. Kültürel diploması süreci, kültürlerarası etkileşimi teşvik ederek kültür turizmine katkıda bulunur.

Negiz (2014)'e göre, kültürel diplomasının yararlarına Tablo 1'de yer verilmiştir

Tablo 1. Kültürel Diplomasının Yararları (Gölcük, 2020).

<ul style="list-style-type: none"> Siyasetçilerin yaptığı siyasi, ekonomik ve askeri anlaşmalar, diğer ülkelerle "güven oluşturma" sürecine katkı sağlar 	<ul style="list-style-type: none"> Diğer uluslarla ilişkileri geliştirir, değişim programlarının ötesine geçmeye yardımcı olur.
<ul style="list-style-type: none"> İlgili ülkeye özgü politikalara yönelik fayda sağlama ve iş birliği gibi çeşitli alanlarda ulusları cesaretlendirir 	<ul style="list-style-type: none"> Geleneksel elçilik anlayışıyla ulaşılamayan etkili kişilere erişimi sağlar.
<ul style="list-style-type: none"> Ulusların gerçek değerlerini sergilemelerini teşvik eder, yanlış anlaşılan değerleri ortadan kaldırır. 	<ul style="list-style-type: none"> Politika farklılıklarına rağmen iş birliği için olumlu bir zemin oluşturabilir.
<ul style="list-style-type: none"> Tarafsız ortamlar aracılığıyla insanlar arasında iletişimi teşvik eder. 	<ul style="list-style-type: none"> Sivil toplumun gelişmesine katkıda bulunur.
<ul style="list-style-type: none"> Uluslararası ilişkilerin gergin olduğu veya hiç olmadığı ülkelerde, uzlaşma için esnek ve küresel olarak kabul gören araçlar sunar. 	<ul style="list-style-type: none"> Ülke vatandaşlarını, diğer ülkelerin değer ve hassasiyetleri konusunda bilgilendirir ve böylece gafardan ve hatalardan kaçınmalarına yardımcı olur
<ul style="list-style-type: none"> Gençler ve sıradan vatandaşlar gibi geniş kitlelere daha az bir dil engeliyle ulaşmayı sağlar. 	<ul style="list-style-type: none"> Yanlış anlamalara, nefrete ve saldırganlığa yanıt verir.

Kültürel Diplomasinin Kaynakları

Kültürel diplomasinin kaynaklarına bakıldığında kamu diplomasisiyle benzerlik gösterdiği görülmektedir. Sinema, konserler, eğitim kurumları, değişim programları, kültür merkezleri, fuarlar ve sergiler kültürel diplomasinin araçları olarak sıralanabilir (Negiz, 2014).

Kültür ve Sanat: Sanat, uluslararası alanda kültürel diplomasiyi etkilemek için sıklıkla kullanılan bir araçtır. Tiyatro, film, bale, müzik, resim, heykel ve mimari gibi güzel sanatlar, kültürel diplomasi kapsamında önemli bir rol oynar (Lenczowski, 2007). Kültür ve sanat, devletlerin kültürel diplomasi stratejilerinin önemli bir parçasını oluşturur. Bu sanat dalları, devletlerin somut ve soyut kültürel unsurlarını yabancı halklara aktarmak için kullanılır ve bu da sanatın önemli bir yumuşak güç göstergesi haline gelmesini sağlar. Özellikle tiyatro, içerdiği duygusal derinlik, mesajlar ve kültürel unsurlar sayesinde izleyiciler üzerinde güçlü bir etki yaratır, hatta sinema ve dizi gibi daha geniş kitlelere ulaşmayabilir ancak etkisi derin olabilir (Tokmak, 2020). Benzer şekilde, dans, opera ve heykel gibi sanat dalları da daha sınırlı izleyici kitlesine ulaşsa da etkisi izleyicilerin düşüncelerinde değişim yaratarak yumuşak güce katkıda bulunur. Tiyatro, bale, pandomim ve çağdaş dans gibi açık hava etkinlikleri, devletler tarafından desteklenerek turne ve gösterimler düzenlenir. Kültürel diplomasi kuruluşları tarafından desteklenen bu tür etkinlikler, ulusal mesajları her yaş grubundan izleyicilere iletmek için önemli bir araçtır (Aral, 2014).

Spor Müsabakaları: Özsaydı, Görücü, Güngör ve Atçeken (2023)'e göre, spor, eski zamanlarda bireylerin kendilerini koruyabilme, diğer bir deyişle savunabilmek amacıyla gerçekleştirmiş oldukları etkinlikler olarak görülmektedir. Ancak günümüz koşullarında meydana gelen gelişim ve değişimler spor kavramının da değişmesine neden olmuştur. Aktaş (2023)'a göre, küreselleşmenin etkisiyle modern insanın yaşamında daha fazla yer edinmeye başlayan spor, günümüzde sosyal hayata direk etki eden toplumsal bir olgu olarak görülmektedir. Bu kapsamda spor ile ilgili olarak; dünya üzerinde birçok insanın ilgisi çeken oldukça güçlü bir etkinlik olduğu söylenebilir.

Aksoy ve Durukan (2023)'a göre, spor insanların bir araya gelmesine olanak tanımaktadır. Yine Aksoy (2023)'a göre, olimpiyat oyunlarından, Dünya Kupalarına kadar düzenlenen tüm organizasyonlar, uluslararası düzeyde oldukça önemli olarak görülen etkinlikler arasında yer almaktadır. Uluç S. (2023)'a göre, spor bireylerin rekabetçi ruhunu geliştirmelerine katkı sağlarken, aynı zamanda özgüven gelişimine de katkı sunmaktadır. Bu kapsamda özgüven ise, sporunun, ilgili spor aktivitelerini nasıl yapacağına

karşın kendisine duymuş olduğunu güven olarak ifade edilmektedir (Uluç, E. 2023). Tüm bunlardan hareketle spor, bireylerin, fiziksel ve sosyal gelişimlerinin yanında zihinsel olarak da gelişimlerine olanak tanıyan güçlü bir unsurdur (Baştürk ve diğerleri, 2024)

Uluslararası sivil diyaloga ve kültürlerin birleşimine katkı sağlayan spor etkinlikleri, aynı zamanda ulusal birlik ve beraberlik duygularını artırır (Ünal Erzen, 2012). Antik Yunanlardan bugüne, spor etkinlikleri toplumları bir araya getirme gücünü korumuş ve uluslararası ilişkilerin gelişiminde önemli bir rol oynamıştır. Örneğin, soğuk savaş döneminde Amerika ile Çin arasında düzenlenen masa tenisi turnuvası ve Hindistan ile Pakistan arasındaki kriket turnuvası, ülkeler arasında diyalog sürecine katkı sağlamıştır. Spor etkinliklerinde, devletlerin yanı sıra bu tür organizasyonları üstlenen küresel örgütler de bulunmaktadır. Bu örgütler arasında Uluslararası Olimpiyat Komitesi (IOC), FIFA ve FIBA gibi kuruluşlar yer alır. Bu örgütler, düzenledikleri spor organizasyonlarıyla ülkeleri bir araya getirerek kültürel yakınlaşmayı teşvik ederler (Trunkos ve Heere, 2017).

Geleneksel Medya ve Dijital Medya: İki ulus arasında güçlü ilişkilerin kurulması, teknoloji ve bilgi odaklı güçlü iletişim ağlarının oluşturulmasıyla mümkündür. Güçlü iletişim ağlarının kurulması, basın, televizyon, radyo, film, internet gibi medya araçları ve sanat, müzik, dans gibi etkinlikler aracılığıyla diğer halklara seslenmekle sağlanır (Yıldırım, 2015). Küresel iletişimin yaygınlaşmasıyla birlikte, iletişim teknolojileri kamu diplomasisi için hayati bir öneme sahiptir (Buckle, 2012). İletilmek istenen mesajlar, geleneksel medya ve sosyal medyanın gelişen yönlerini içerir. Medya, devletlerin ve ilgili kurumların faaliyetlerini toplumlara aktarmada güçlü bir araçtır. Bilgi iletişim teknolojilerindeki ilerlemeler, medyanın gücünü daha da artırmıştır. Günümüzde televizyon, radyo, gazete ve internet aracılığıyla hedef toplumlara istenilen mesajlar kolaylıkla iletilip yönlendirilebilmektedir. Medya, toplumlar arasında etkileşimi ve paylaşımı kolaylaştırırken, birbirlerini tanımalarını ve kültürel, siyasi, ekonomik ve diğer sosyal alanlarda iş birliği yapmalarını sağlar. Ayrıca, uluslararası kamuoyunu etkileme gücüne sahip olan medya, kamu diplomasisi açısından devletlerin etkili bir silahı olarak değerlendirilebilir (Yıldırım, 2015).

Eğitim ve Dil Kursları Kapsamında Değişim Programları: Güçlü eğitim sistemlerine sahip ülkeler, genç yaşta farklı kültürleri öğrenme ve kendilerini geliştirme fırsatı sunarak gelecekteki liderlere yönelik değişim programları düzenlemektedir. Bu değişim programları ve yabancı ülkelerdeki kültürel dernekler gibi araçlar, kamu diplomasisinde kültürel diplomasiyi desteklemek için kullanılmaktadır. Ülkeler, resmi olarak eğitim ve kültürel

değişim programları yoluyla iletişim kurabilirler. Bu tür programlar, diğer diplomatik ilişkiler gerilse bile genellikle devam eder. Özellikle dil kursları ve değişim programları aracılığıyla kendi kültürel değerlerini hedef toplumlara aktaran ülkeler, kültürel diplomasının eğitim boyutunu kullanmaktadır. Bu nedenle, devletler değişim programlarını sıkça diplomatik bir araç olarak kullanır (Ünal Erzen, 2012).

Turizm: Kültürel diplomasi, temelde bir ülkenin markalaşmasıyla ilgilidir. Bir ülkenin marka oluşturması, ticari kimlik oluşturmasıyla benzerlik gösterir. Her ikisi de duygusal etkileşime dayanan ve açık, esnek sembollere dönüştürülebilen bir teklif ve taahhüt içeren kavramlardır. Ülkeler, uluslararası arenada ürünler gibi rekabet halindedir. Bir ülkenin markası, ekonomisi, turizmi ve doğrudan yatırımları ile yakından ilişkilidir ve bu alanlarda etkin bir rol oynamaktadır. Bu nedenle, bir ülkenin güçlü bir markaya sahip olması, ekonomisini, turizmini ve yatırımlarını desteklediği anlamına gelir. Ülkeler, hedef toplumlara ve uluslararası kamuoyuna çeşitli iletişim kanalları aracılığıyla mesajlar gönderirler.

Dil Enstitüleri: Dil, kültürel değerlerin önemli bir unsuru olarak, ülkelerin imajını ve itibarını artırmak için kritik bir araçtır. Bu amaçla kurulan en ünlü dil kuruluşları arasında Fransız Kültür Merkezi, British Council, Goethe Enstitüsü ve Cervantes Enstitüsü gibi kurumlar bulunmaktadır (Tokmak, 2020). Batı'da İngiltere, İspanya, Almanya ve Fransa gibi ülkeler ile doğuda Güney Kore, Japonya ve Çin gibi devletler, ulusal imajlarını geliştirmek amacıyla dil eğitimine önem vermektedir (Hernández, 2018). Özellikle Çin, Çinceyi yaygınlaştırmak için Konfüçyüs Enstitüsü'nü kullanmaktadır ve bu çerçevede dilini ve kültürünü dünyaya tanıtmak için çalışmalar yürütmektedir (Ünal Erzen, 2012). Devletlerin kültürel diplomasi faaliyetleri çerçevesinde önemli bir araç olarak kullandığı dil öğrenme programları, ilgili bakanlıklar tarafından planlanmaktadır. Dil öğrenme için gerekli olan fiziki altyapıdan, öğretmenlere ve öğrencilere kadar her detay titizlikle düşünülerek materyaller hazırlanır. Son yıllarda internetin etkin kullanımıyla dil eğitimi için çeşitli web siteleri de oluşturulmuştur. Örneğin, "Learn English" adlı web sitesi, her yaş grubundan kişilere İngilizce eğitimi sunmaktadır (Aral, 2014).

Bilimsel Faaliyetleri: Devletler, bilim alanındaki araştırmalarını dünya kamuoyuna tanıtmaya eğilimlidir. Bu tanıtım, bilimin uluslararası ilişkilerde diplomatik bir araç olarak kullanılmasını sağlayarak devletlerin yumuşak güç faktörü haline gelmesine katkıda bulunur. Bilim diplomasisi olarak bilinen bu yumuşak güç unsuru, özellikle Japonya, ABD, İngiltere, Fransa ve Almanya gibi ülkelerin uluslararası ilişkilerde sıklıkla başvurduğu bir araçtır. Bilim ve teknoloji alanında ilerlemiş ülkeler, bu diplomasiyi dış politikada

kullanırken üç ana boyutun öne çıktığını göstermektedir: Devletlerin bilimi dış politikada konumlandırması, bilim için yapılan diplomatik uluslararası iş birlikleri ve bilim çerçevesinde uluslararası ilişkilerin geliştirilmesi için yapılan etkinlikler (Román ve Schunz, 2018). Ekonomik açıdan güçlü olan devletlerde, bilim ve teknoloji ayrı bir öneme sahiptir. Bu noktada Amerika Birleşik Devletleri, öne çıkan bir örnek olarak karşımıza çıkmaktadır. Nobel ödülü gibi önemli bir bilim ödülünde, Amerikalı bilim insanları fen bilimleri alanında en çok ödül kazananlar arasında yer almaktadır. Ayrıca, Amerikalı bilim insanları, bilimsel makalelerde en yakın rakiplerinden dört kat daha fazla yayın yapmışlardır. Tüm bu gelişmeler, Amerika'nın bilim ve teknoloji alanındaki gelişimini hem artırmış hem de bu gelişimi yumuşak güç olarak kullanmasını sağlamıştır (Nye, 2005). Bu tür girişimler sadece ABD'ye özgü değildir. Birleşik Krallık, British Council aracılığıyla uluslararası bilim ve araştırma odaklı etkinlikler düzenleyerek araştırmalarını yurtdışında tanıtmayı amaçlamaktadır (Aral, 2014).

Dini İnanç: Din, kültürlerin oluşumunda belirleyici bir faktör olarak tarih boyunca dış ilişkiler ve dış politikada etkili olmuştur. Dinin bu işlevleri, kültürel diplomaside bir araç olarak kullanılmasını teşvik etmiştir (Ekşi, 2014). Evrensel bir değer olan din, devlet yapılarından üstün bir konumda yer almaktadır. Bu nedenle, devletler, dinin çok yönlü özelliğini dış politikadaki kültürel diplomasi faaliyetlerine entegre etmiş ve bu doğrultuda geniş kapsamlı içeriklere yer vermiştir (Eyüpoğlu, 2018).

Diaspora: yüzyılın ikinci yarısıyla birlikte ivme kazanan göç akımları, dünyanın hemen her ülkesinde ilişkilerin, bağlantıların ve dostlukların daha sık görüldüğü bir konu haline gelmiştir (Leonard ve diğerleri, 2002). Ancak bu kitlesel göçler, özellikle gelişmiş ülkelerde, diasporanın politik bir güç haline gelmesine yol açmıştır. Diaspora terimi, azınlık olan bireylerin anavatanları dışında bir ülkede yaşamalarını ifade etmektedir. Bazı durumlarda, özellikle nüfusu az olan ülkelerde, diaspora ana nüfustan daha kalabalık olabilir. Ermenistan, İrlanda ve Malta gibi ülkeler buna örnektir. Bu durumda diaspora, o ülkenin iç siyasetinde önemli bir rol oynayabilir. Bu nedenle, ana nüfus ile diaspora arasında bir sayısal dengesizlik olduğunda, hükümetler diasporanın kendi iç işlerine müdahale etmesinden çekinir ve bu durumun getireceği tavizlerden endişe ederler (Rana, 2011).

Gastronomi: Gastronomi, kültürel diplomasi için son derece etkili bir araç olarak öne çıkmaktadır. Günümüzde, birçok ülkeye özgü yemeklerin popüler hale gelmesi, o ülkenin kültürel imajını güçlendirmede önemli bir rol oynamaktadır. Örneğin, İspanyol paella pılavı, Türk pide ve kebabları, İtalyan makarna ve pizzaları gibi yemekler, bu ülkelerin uluslararası

arenadaki itibarını artırmakta ve kültürel tanınırlıklarını desteklemektedir (Yılmaz, 2018).

Gastronomik etki, kültürel diplomasi alanında giderek daha fazla popülerlik kazanarak kendi başına bir diplomasi türü olarak tanımlanmaktadır. Gastronomi, kültürel diplomasiye hem kaynak sağlayan hem de bir diplomasi türü olarak hizmet eden önemli bir unsurdur. “Gastro-diplomasi” kavramı, antik Yunan döneminden 19. yüzyıl Fransa’sına kadar uzanan bir geçmişe sahip olup günümüzde yeni bir diplomasi anlayışı olarak öne çıkmaktadır (Chapple-Sokol, 2013). Yiyecekler, bir ülkenin kültürel kimliğinin temel bir parçasıdır ve uluslararası ilişkilerde giderek daha fazla önem kazanmaktadır. Bu bağlamda, gastro-diplomasi gibi kültürel diplomasi biçimleri, bir ülkenin kültürel mirasını uluslararası alanda tanıtmak ve marka bilincini artırmak için etkili bir strateji olarak görülmektedir (Rockower, 2011; Pujayanti, 2017). Dolayısıyla, yiyecekler bir ülkenin küresel itibarını artırmak için güçlü bir araç olarak kabul edilmektedir (Nair, 2021). Bir devlet, gastronomik zenginliklerini kamu diplomasisi stratejisiyle birleştirerek gastro-diplomasiyi etkin bir şekilde kullanabilir. Gastro-diplomasi, sadece sözel iletişimden çok daha güçlü ve etkili bir iletişim yöntemidir (Nirwandy ve Awang, 2014).

Yumuşak Güç Kavramı

Dalkılıç (2024)’a göre, yumuşak güç, diğer kişilerin önceliklerini siyasi gündemi belirleyecek şekilde etkileyebilme yeteneğidir. Başka bir deyişle, yumuşak güç, zorlama unsuru olmadan istenilen şeyi diğerlerine yaptırabilme kapasitesini ifade eder (Nye, 2003). Ayrıca, yumuşak güç sadece komutsal faaliyetlere dayanmaz, özellikle “cezbetme” kavramı üzerine odaklanır (Nye, 2017).

Devletler, isteklerini gerçekleştirmek için yumuşak gücü kullanmaktadırlar (Sarı, 2024). Devletler, hedeflerine ulaşmak için başka toplum veya devletlerin davranışlarını değiştirmek gerektiğinde güç kullanmaktan kaçınmazlar (Tezkan, 2005). Nye (2017), yumuşak gücü, “İsteklerinizi dayatma veya karşılığını ödeme yerine, çekicilik yoluyla elde etme yeteneği” olarak tanımlar. Tok (2024)’e göre, yumuşak güç, bir ülkenin kültürünün, siyasi ideallerinin ve politikalarının cazibesinden doğar.

Yumuşak Güç Kaynakları

Yumuşak gücün, başkalarının davranışlarını etkileyecek cazibeye dayanan kaynaklarının, kültür, siyasi değerler ve dış politika gibi unsurların katkısını ve dış politikadaki etkisini ölçmek önemlidir (Kılıç, 2023). Nye’a göre, yumuşak gücün kaynakları kültür, siyasi değerler ve dış politika olmak üzere üçe ayrılır (Nye, 2004).

Tablo 2. Yumuşak Güç Kaynakları, Araçlar ve Alıcılar/Hedefler (Nye, 2008; Güven, Acar ve Gençay, 2024).

Yumuşak Güç Kaynakları	Meşruiyet ve Güvenilirlik Sağlayan Araçları	Yumuşak Güç Alıcıları / Hedefleri
Dış Politika	Hükümetler, Medya, STK'lar Uluslararası Örgütler	Başka Hükümetler ve Halklar
İç Siyasi Değerler ve Politikalar	Medya, STK'lar, Uluslararası örgütler	Başka Hükümetler ve Halklar
Yüksek Kültür	Hükümetler, STK'lar, Uluslararası örgütler	Başka Hükümetler ve Halklar
Popüler Kültür	Medya, Piyasa	Başka Halklar

Kaynak: (Nye, 2008)

Nye, devletlerin uluslararası alanda çekici bir güç elde etmek için yumuşak güç kaynaklarını kullanmalarının etkili bir kamu diplomasisine dayandığını vurgular. Bu nedenle, kamu diplomasisi ile yumuşak güç arasındaki ilişkiyi, toplumlararası etkileşim, iş birliği ve dostluk kurma yeteneğine sahip, olumlu bir imaj oluşturma aracı olarak tanımlar (Nye, 2005). Devletlerin sert güç üzerinde tam kontrol sağlayabildiği halde, yumuşak güç kaynakları içinde karmaşık bir yapı oluşması, yumuşak gücün tam kontrolünü zorlaştırır (Özkan ve Boylu, 2020). Sert güçte, önleyici tedbirler olarak güç kullanımının hangi düzeyde olacağını önceden belirleme imkânı bulunurken, yumuşak gücün engellenmesi ve güç kullanım düzeyinin belirlenmesi daha zor olabilir (Yatağan, 2018).

Alexander L. Vuving gibi yumuşak güç üzerine çalışan bir başka isim, Nye'in tanımını ele alarak başkalarının isteklerimiz doğrultusunda istekli olup olmadığına dikkat çekiyor. Bu bağlamda, isteğin güçlü bir istek mi yoksa pasif bir kabullenme mi olduğunu belirtiyor ve yumuşak gücü başkalarının istediklerimizi kabul etmelerini sağlama ve bunu kabul ettirme olarak tanımlıyor (Vuving, 2022). Lee'ye göre ise, yumuşak güç kaynaklarına sahip olmak, otomatik olarak yumuşak güce dönüştürülmesini garanti etmez (Lee, 2009). Bu nedenle, belirli siyasi ve ekonomik hedeflere ve ulusal çıkarlara ulaşmak için kişinin yumuşak kaynaklarını nasıl kullanacağına dair gelişmiş stratejilere ihtiyaç vardır. Bu çabalar hedeflere ulaşmayı olumlu yönde etkilediğinde, yumuşak kaynakların yumuşak güce dönüştüğü söylenebilir.

Sporun Yumuşak Güç Olarak Kullanımı

Spor diplomasisi, son zamanlarda kamu diplomasisinin bir alt dalı olarak öne çıkmış ve yumuşak güç unsuru olarak kullanılmaktadır. Farklı coğrafyalardaki kitlelere etki etme konusunda önemli bir araç olarak görülen spor, devletlerin diplomatik ilişkilerini güçlendirmek için kullandığı etkili bir mekanizma haline gelmiştir.

Korkut (2022) 'a göre, sporun evrensel boyutta etki sahibi olması, toplumlar arasındaki farklılıkları azaltma potansiyeli taşımaktadır. Civelek (2022) ise sporun hem bireyler hem de devletler arasındaki ilişkilerin düzenlenmesindeki önemine dikkat çekerek, hükümetlerin spor organizasyonlarını etkin bir yumuşak güç aracı olarak kullanmalarına olanak sağladığını ifade etmektedir.

Gözen (2022) 'a göre spor, tarih boyunca devletlerin siyasi ve diplomatik çıkarlarını elde etmek için sıkça başvurduğu bir araç olmuştur. Özellikle Olimpiyatlar gibi uluslararası etkinlikler, bu amaçla defalarca kullanılmıştır. Bozkurt (2014) tarafından, 1936'da Berlin'de düzenlenen olimpiyatların, Türkiye'nin uluslararası alanda adını duyurduğu ilk olimpiyatlar olduğu belirtilmiştir. Bu bağlamda, Türkiye'nin olimpiyatlardaki başarısı, Türkiye Cumhuriyeti için siyasi ve diplomatik kazanımlara yol açmıştır. Murray (2012) tarafından ifade edildiği üzere, günümüzde spor, geleneksel diplomatik yöntemlerden daha etkili bir şekilde yabancı ülkeleri, ulusları ve devletleri bir araya getiren bir yumuşak güç fırsatı olarak görülmektedir. Sert güç ve diplomatik iletişim gibi siyasi kanalların halk nezdinde eskisi kadar ilgi görmemesine rağmen, sporun halklar arasında güçlü bir çekim gücü olduğu belirtilmektedir. Civelek (2022) tarafından da ifade edildiği gibi, postmodern bilgi çağında spor, kültür ve diplomasi, dar veya sınırlı kurumlar olmaktan çıkmış, dış politika araçlarıyla yakından ilişkilendirilmiştir.

Trunkos ve Heere (2017)'ye göre, spor diplomasisinin etkili politikalarından bazıları oldukça çeşitlidir ve uluslararası ilişkilerde önemli bir rol oynamaktadır. Bu politikalar ise şu şekilde sıralanmaktadır (Trunkos ve Heere, 2017).

- Spor etkinlikleri, uluslararası topluluğa hizmet etmek için önemli bir erişim kaynağı olarak kullanılabilir. Özellikle büyük spor organizasyonları, farklı ülkeler arasındaki ilişkilerin geliştirilmesi ve güçlendirilmesi için bir platform görevi görmektedir. Ev sahipliği yapma fırsatları, ülkeler arasındaki diplomatik ilişkilerin derinleştirilmesine ve güçlendirilmesine de katkı sağlamaktadır.

- Spor etkinlikleri, ev sahibi ülkenin kültürünü ve yaşam tarzını uluslararası topluma tanıtmak için bir araç olarak kullanılmaktadır. Örneğin, Olimpiyat Oyunları gibi büyük organizasyonlar, ev sahibi ülkenin tarihini, geleneklerini ve spor kültürünü dünya genelinin yayılmasına katkı sunmaktadır.
- Sosyal medya platformlarındaki spor etkinlikleri, izleyicilere ev sahibi ülkenin doğal güzellikleri, turistik mekanları ve yaşam tarzı hakkında görsel ve içeriksel bilgiler sunmaktadır. Böylelikle, turizmin teşvik edilmesinin yanı sıra, yabancı yatırımcıların ve öğrencilerin ülkeye çekilmesinde de sporun rolü büyüktür.
- Spor etkinlikleri, farklı milletler arasında kültürel ve dilsel farklılıkları bir araya getirerek köprü görevi görmektedir. Özellikle uluslararası spor organizasyonları, farklı kültürlerin bir araya gelmesini sağlayarak karşılıklı anlayışı artırmakta ve barışçıl ilişkilerin geliştirilmesine katkı sunmaktadır.

Bilindiği üzere, sporun yumuşak güç olarak kullanımı, uluslararası ilişkilerde giderek daha fazla önem kazanan bir strateji haline gelmiştir. Bu yaklaşım, bir ülkenin kültürel ve siyasi etkisini artırmak, imajını güçlendirmek ve dış politikasını şekillendirmek için sporun potansiyelinden yararlanmayı amaçlamaktadır. Spor, insanların duygusal bağlar kurduğu, bir araya geldiği ve ortak bir dil oluşturduğu bir platformdur. Bu nedenle, spor etkinlikleri ve başarıları, bir ülkenin uluslararası alandaki algısını olumlu yönde etkileyebileceği söylenebilir. Bir ülkenin sporcularının uluslararası arenada başarıları, ülkenin spor potansiyelini ve yeteneklerini göstermektedir. Bu başarılar, bir ülkenin uluslararası prestijini artırmakta ve diğer ülkelerle olan ilişkilerin güçlendirmesine de katkı sağlamaktadır.

Özetle, sporun yumuşak güç olarak kullanılması, bir ülkenin uluslararası alandaki etkisini artırmanın ve imajını güçlendirmenin etkili bir yoludur. Bu nedenle de devletlerin sporu stratejik bir araç olarak kullanması ve spor etkinliklerine yatırım yapmasının oldukça önemli olduğu düşünülmektedir.

Etnosporun Tanımı ve Kapsamı

Dünya tarihine damga vuran medeniyetler, kültürler ve toplumlar, binlerce yıldır yaşamış ve yaşamaya devam eden gelenekleri, görenekleri ve kültürel değerleriyle birlikte insanlık mirasını oluşturmuştur. Bu zengin miras, günümüze kadar ulaşan ve farklı coğrafyalarda yaşayan insanların kimliklerini şekillendiren birçok unsuru içinde barındırmaktadır. Etnik kökenlere dayalı bu kültürel değerler ve ritüeller, “etno” terimi altında toplanmaktadır (Kylasov, 2015). “Etno” kavramından esinlenerek ortaya çıkan etnospor ise

bu mirasın bir parçasını oluşturmaktadır. Dünya Etnospor Federasyonu'nun tanımına göre, etnospor, çeşitli geleneksel kültürlerden türeyip günümüze kadar gelen, yerel kimliklere özgü birçok öğeyi içeren spor etkinliklerini kapsayan geniş bir terimdir (Dünya Etnospor Federasyonu, t.y.). Etnospor, bir toplumun tarihî ve kültürel köklerini yansıtan, genellikle kuşaktan kuşağa aktarılan oyunlar ve etkinlikler içermektedir. Bu spor etkinlikleri, sadece fiziksel aktivitelerden ibaret değildir; aynı zamanda bir toplumun değerlerini, yaşam tarzını ve tarihini yansıtan bir araçtır. Etnospor, bir toplumun kimliğini güçlendiren ve koruyan, onların tarihî bağlarını yaşatan önemli bir unsurdur. Her bir etnospor etkinliği, o toplumun yaşam tarzını, inançlarını ve toplumsal yapılarını yansıtarak onların kültürel mirasının bir parçası haline gelmiştir. Bu nedenle, etnosporlar sadece sporun ötesinde, bir kültürün canlı bir ifadesi ve toplumun birleştirici bir unsuru olarak da önem taşımaktadır.

Etnospor, geleneksel fiziksel aktivitelerin yanı sıra ulusal sporları da kapsayan, yerli oyunların tarihsel rekonstrüksiyonlarını içeren yeni bir kurumsal yapıdır (Кыласов, 2011). Akimkanova (2021)'ya göre, etnospor, dünya halklarının kültürel mirasının önemli bir parçasıdır ve bir tür etnokültürel kimlik rolü üstlenir. Etnospora dair, belirli bir coğrafyaya, etnik gruba veya kültürel birime özgü olan toplumun, değerlerini, inançlarını ve yaşam tarzlarını yansıttığı söylenebilir. Bu bağlamda, etnosporlar, bir toplumun kökenlerine, geleneklerine ve kültürel kimliğine dayalı olarak gelişen ve korunan değerli bir mirası temsil eder.

Ulusal yaşam tarzlarına ve geleneksel adetlere bağlı olan geleneksel oyunları ve etnokültürel fiziksel aktivite türlerini içeren etnosporlar, spor uygulamaları ve kültürel öğelerin birleşiminden oluşmaktadır (Кыласов, 2011). Etnospor faaliyetlerinin bir yönü, spor pratiği iken diğer yönü kültürel bileşenlerden oluşmaktadır.

Bu kapsamda Etnospor konfederasyonu (t.y.)'na göre etnosporlar kapsamında yer alan oyunlardan bazılarında şekil 1'de yer verilmiştir.

Şekil 1. Etnosporlar Kapsamında Yer Alan Oyunlardan Bazıları.

1. Aba Güreşleri	2. Aşık Oyunları	3. Atlı Cirit
4. Atlı Okçuluk	5. Kökbörü	6. Kuşak Güreşi
7. Mas Güreşi	8. Pato (Arjantin)	9. Şalvar Güreşi
10. Yabusamel	11. Yağlı Güreş	12. Yaya Okçuluk

Etnospor konfederasyonu (t.y.)'na göre, etnospor, geleneksel spor ve oyunlar, evrensel değerler çerçevesinde sahip olduğu dört ilke olan gelenek, saygı, dayanışma ve barış etrafında insanlığa katkı sağlamayı amaçlamaktadır.

Aba Güreşi: Aba güreşi, özellikle Hatay ve Gaziantep yörelerinde oldukça yaygın bir geleneksel spor etkinliğidir (Sağım, 2015). Gaziantep'te gerçekleştirilen Aba güreşine ise "Aşırtmalı Aba Güreşi" adı verilir. Adını, güreşçilerin giydiği geleneksel kıyafet olan "aba"dan alır. Aba, yakasız, kaban uzunluğunda, yarım kollu ve koltuk altından kesik olan bir giysidir. Genellikle kalın kumaştan veya kaba deriden yapılan bu giysi, keçe malzemesini andırır. Aba güreşi yapılan bölgelerde, genellikle köy halkının ortak malı olan en az iki tane aba bulunur. Pehlivanlar güreşe başlamadan önce bu abaları giyerler. Abayı giydikten sonra, beline bir kuşak bağlarlar (Güven, 1999).

Aşık Oyunları: Kaya (2023), 'ya göre, eski çağlardan beri Oğuz Türklerinin oynadığı bilinen bu oyun, çağlar boyunca yaşatılmış ve günümüze kadar gelmiştir. Ancak günümüzde artık unutulmaya yüz tutmuş bir oyun olarak kabul edilmektedir. Anlatılanlara göre, bu oyun genellikle yetişkinler tarafından oynanmaktadır. Oyunda, hayvanın ayak kemiği olan

aşık kemikleri kullanılır. Ancak bu kemiklerin boyutu nedeniyle genellikle büyükbaş hayvanların kemikleri tercih edilmez.

Atlı Cirit, Türklerin Osmanlı'dan günümüze uzanan köklü bir at üzerinde oynanan tarihi bir oyundur. Bu geleneğin bir parçası olarak, at üzerindeki oyuncuların ellerinde mızrak veya sopa bulunur ve karşı rakiplerinden puan alabilmek için yarışır (Kavalcıoğlu, 2021).

Atlı Okçuluk, Avarlar döneminde bir yaşam biçimi olarak benimsenen ve at üzerinde geri dönüp ok atma becerisi gerektiren bir etkinliktir. Dört nala giden bir atın üzerindeki okçu figürüyle devlet armasında da simgelenmiştir ve literatürde “Part atışı” olarak bilinir. Bu etkinlik, savaş yeteneklerini geliştirmek ve avlanma becerilerini artırmak amacıyla önemli bir antrenman ve eğlence aracı olarak kullanılmıştır (Kavalcıoğlu, 2021). Okçuluğun, toplumların yaşam mücadelesinde ve ülkelerin geleceği adına eski çağlardaki savaşlarda atlı ya da yaya olarak silah niteliğinde kullanılması tarihte önemli bir yer edinmesine neden olmuştur (Dinçer, Ceviz, Genç ve Türkmen, 2022).

Kök börü; Kökbörü, Orta Asya Türk kültürlerinde farklı isimlerle anılan, at üstünde iki takımın bir oğlağı oyun alanındaki belirli bir bölgeye getirip bırakmaya çalıştığı bir oyun türüdür. Bu oyun genellikle Türkistan coğrafyasında uzman ekipler tarafından uygulanır ve geleneksel Türk kültürünün önemli bir parçasıdır. Kök Börü, dayanıklılık, at yetenekleri ve takım çalışması gibi becerilerin sergilendiği bir etkinlik olarak bilinmektedir.

Kuşak Güreşi; Kuşak Güreşi, özellikle Kırım ve Romanya Türkleri arasında geleneksel olarak oynanan bir spor dalıdır. Bu oyunda, iki rakip beline bağlanan bir kuşakla birbirini yere düşürmeye çalışır. Tarihi kökeni derin olan bu güreş, günümüzde de varlığını sürdürmekte ve geleneksel Türk sporları arasında önemli bir yer tutmaktadır. Bu kültürel miras, çeşitli etkinliklerde sergilenerek korunmaya çalışılmaktadır (Kavalcıoğlu, 2021).

Mangala, iki kişi arasında oynanan tarihi bir strateji oyunudur. Oyun, üzerinde altı kuyunun bulunduğu ahşap bir tahta ve toplam 48 taşla oynanır. Oyuncular, taşları kuyulara dağıtarak stratejik hamleler yaparlar. Kendi hazinesine taş denk getiren oyuncu, yeniden oynama hakkı kazanır. Oyunun sonunda en fazla taş toplayan oyuncu galip gelir (Kavalcıoğlu, 2021).

Mas Güreşi; Mas Güreşi, diğer adıyla Ağaç Güreşi olarak bilinen bir oyun türüdür. Bu oyunda iki yarışmacı, zemine yerleştirilen bir çam ağacına karşı yarışır. Yarışmacılar, yüz yüze oturur ve ayaklarını çam ağacına dayayarak ellerine 30 cm uzunluğunda bir sopa alır. Oyun, her iki yarışmacının sopayı kavrayarak kendilerine çekmesiyle başlar. Kimin daha güçlü ve çevik olduğuna

bağlı olarak oyunun galibi belirlenir. Bu oyunda güç, dayanıklılık ve çeviklik önemli rol oynar ve geleneksel Türk spor kültürünün bir parçasıdır.

Pato (Arjantin): Pato, Arjantin'in geleneksel sporlarından biridir ve at üzerinde oynanır. İspanyolcadan günümüze ulaşan bu oyun, kulplu bir topun fileye atılmasıyla puan kazanılan hareketli bir mücadeledir. Atlı oyuncuların hızlı hamlelerle topu kontrol ettiği bu oyun, Arjantin'in önemli bir spor geleneği olarak görülmektedir.

Şalvar Güreşi: Şalvar Güreşi, oyuncuların diz altı şalvar giyerek çim zeminde rakibini sırt üstü yere yatırmaya çalıştığı geleneksel bir Türk sporudur. Güç, denge ve teknik becerilerin ön planda olduğu bu oyun, Türk kültüründe önemli bir yer tutar ve genellikle festivallerde sergilenir.

Yabusame: Yabusame, Japon samuraylarının at üstünde ok atma sanatıdır ve tarihsel olarak bir güç gösterisi olarak uygulanmıştır. Atın üzerinde hızlı ilerlerken ok atma becerisini sergileyen Yabusame, Japon kültüründe köklü bir gelenek olup günümüzde festivallerde ve özel etkinliklerde yaşatılmaktadır.

Yağlı Güreş; Türklerin tarihi bir geleneği olan ve er meydanında yapılan mücadelelerden biridir. Her iki rakip, birbirlerini yağlayarak "kısmet" denilen özel kıyafetleri giyer ve birbirlerini tuş etmek için yarışır. Bu heyecan verici ve geleneksel spor, özellikle Türk folklorunda önemli bir yer tutar ve ülkemizin çeşitli bölgelerinde düzenlenen festivallerde ve etkinliklerde büyük ilgi görür.

Yaya Okçuluk: Yaya Okçuluk, silahların icadından önce medeniyetlerin uzak mesafedeki hedefleri vurmak için geliştirdiği önemli bir etkinliktir. Bu spor dalı, okun kirişe takılarak gerdirilip belirlenen hedefe atılmasıyla gerçekleştirilir. Tarihi köklere sahip olan Yaya Okçuluk, teknik beceri gerektiren bir spor olarak günümüzde de önemini korumaktadır.

Dünya Göçebe Oyunları (Nomad Games): Dünya Göçebe Oyunları, geleneksel sporlar ve etnospor etkinliklerine büyük önem veren bir organizasyondur. Küreselleşme çağında, kültürel ve tarihi mirasları korumayı, geleneksel oyunları yaygınlaştırmayı ve tanıtmayı amaçlamaktadır. Aynı zamanda, etnospor hareketinin bilimsel ve metodolojik altyapısına katkı sağlamayı hedefler. Organizasyon, dinler ve kültürler arasında diyalog, dostluk ve uyumu teşvik ederek, dünya çapındaki kültürel çeşitliliği sergilemeyi amaçlamaktadır. Bu misyonu, atlı sporlar ve diğer geleneksel spor dallarında düzenlenen etkinliklerle gerçekleştirmektedir.

Kavalcıglu (2021)'na göre, Etnospor organizasyonlarının tek bir çatı altında bir araya getirilmesi ve resmi bir statü kazanması oldukça meydan okuyucu bir görevdir. Bunun temel nedeni, dünyanın her yerinde uzun

bir geçmişe sahip ve günümüzde de varlığını sürdüren çeşitli kültürlere ait birçok spor organizasyonunun bulunması ve bu sporların genellikle kültürel değerlerle sıkı bir bağ içinde olmasıdır. Dolayısıyla, bu sporların etnospor kategorisine dahil edilmesi ve bu statüye ulaşabilmesi için, ilgili kültürlerin mensuplarının ve kurumlarının büyük bir çaba sarf etmesi gerekmektedir. Etnospor uygulamalarının anlaşılabilmesi için, ilgili kültürel değerlerin anlaşılması ve bilinmesi gerekliliği, bu spor dallarının evrensel bir konuma gelmesini engelleyebilir. Ancak, Dünya Etnospor Konfederasyonunun kurulması, etnospor faaliyetlerinin standartlarının belirlenmesi ve gelecek kuşaklara aktarılması konusunda umut verici bir adım olarak kabul edilebilir.

Dünya Etnospor Konfederasyonu

Dünya Etnospor Konfederasyonu (t.y)'na göre;

Dünya Etnospor Konfederasyonu (WEC), geleneksel spor ve oyunların farkındalığını artırmayı ve yaygınlaştırmayı hedefleyen uluslararası bir kuruluştur. 2015 yılında kurulan konfederasyonun merkezi İstanbul'dadır. Nesilden nesile aktarılan geleneksel oyun ve sporların korunması, gerçekleştirilmesi ve sürdürülmesine destek veren bu kurum, faaliyetlerin daha kalıcı ve sistemli hale getirilmesini amaçlamaktadır.

Gölcük (2020)'e göre, dünya genelindeki geleneksel sporları tek bir kurumsal çatı altında toplamak, üye federasyonlar arasında birlik ve dayanışmayı sağlamak, Etnospor anlayışını yaygınlaştırmak ve geliştirmek, konfederasyonun öncelikleri arasındadır. Bunun yanı sıra, Etnospor alanında çeşitli sportif, sosyal ve kültürel etkinlikler düzenlemek ve bu amaç doğrultusunda diğer kurumlarla iş birliği yapmak da konfederasyonun temel hedeflerindedir. Dünya Etnospor Konfederasyonu (DEK), "Etnospor" kavramı altında toplanan geleneksel sporların ve kültürlerin günümüzde yeniden evrenselleştirilmesini hedefler. DEK'in amacı, tarih boyunca toplumların ve toplulukların yaşam deneyimleriyle oluşan ve zaman içinde en ideal halini alan değerlerin zenginliğini gelecek nesillere aktarmaktır.

Etnospor, tarihten günümüze aktarılan bilgi ve tecrübenin ışığında, geçmişin avcılık, dövüş teknikleri, hünerleri, giyim ve yemek kültürü gibi pek çok unsurunu sportif ve kültürel faaliyetlerle gelecek nesillere aktarmayı amaçlar.

Dünya Etnospor Konfederasyonu'nun Vizyon ve Misyonu

Dünya Etnospor Konfederasyonu (t.y)'na göre;

Geleneksel spor ve oyunlar, milletler arasındaki ortak geçmişin ve birikimlerin bir yansımasıdır. Ancak günümüzde bu kültürel mirasın

korunması ciddi bir tehlike altındadır. Modern spor ve oyunların yaygınlaşmasıyla birlikte geleneksel sporlar ve oyunlar yok olma tehlikesiyle karşı karşıyadır. Eğer gerekli önlemler alınmazsa, bu durum geleneksel spor ve oyun çeşitliliğinin küçülmesine, yoksullaşmasına ve hatta tamamen yok olmasına yol açabilir. Bu nedenle, milletler ve insanlık olarak, bu ortak kültürü koruma, geliştirme ve gelecek nesillere aktarma sorumluluğunun üstlenilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Dünya Etnospor Konfederasyonu (WEC), geleneksel spor ve oyunların korunması, geliştirilmesi ve sürdürülebilirliğinin sosyal bir sorumluluk olduğunu kabul etmektedir. Her bir geleneksel spor dalının kendine özgü bir değere sahip olduğu düşüncesiyle, WEC, kuşaktan kuşağa aktarılan bu değerleri korumak ve gelecek nesillere aktarmak için çaba harcar. Bu amaçla, WEC, geleneksel sporları düzenlemek, yaygınlaştırmak ve evrensel hale getirmek için yenilikçi stratejiler geliştirir ve uygular. WEC'nin misyonu, kültürel ve sosyal eşitsizliklerle mücadele etmek amacıyla geleneksel spor ve oyunları düzenlemek, yaygınlaştırmak, profesyonelleştirmek ve evrensellemektir. Bunun yanı sıra, WEC, rekabet esnasında dayanışmayı, eğlence esnasında huzuru ve profesyonelleşme esnasında geçmiş birikimlerin aktarılmasını amaçlayarak uluslararası alanda tanınan bir otorite olmayı hedefler. WEC, geleneksel spor ve oyunları sadece rekabet ve eğlence araçları olarak görmemekte, aynı zamanda insanlığın ruhsal ve bedensel sağlığı açısından da önemli bir rol oynadığını kabul etmektedir. Bu bağlamda, geleneksel spor ve oyunların icrası, toplumsal dayanışmayı artırmanın, huzur ve sükûnet içinde yaşamayı desteklemenin ve insanlığın birikimlerini gelecek kuşaklara aktarmanın bir yolu olarak görülmektedir. Özetle; WEC, geleneksel spor ve oyunları rekabetin ötesinde bir amaç olarak değerlendirir ve bu kültürel mirası koruyarak bireysel ve toplumsal hayata kalite katmayı amaçlar.

Etnospor Festivallerinden Bazıları

Karaçetin (2023)'ne göre, türk kültürünün canlı tutulması ve kültür turizmi kapsamında önemli bir yer edinmesi gereken unsurlardan biri geleneksel spor organizasyonlarıdır. Bu organizasyonlar, insanları bir araya getirerek dostluk ve kültürel alışverişi teşvik eder ve bu açıdan son derece hayati öneme sahiptir. Günümüzde yerel yönetimlerin yanı sıra ulusal ve uluslararası düzeyde düzenlenen ve geleneksel hale gelen bu organizasyonlar, Türkiye'nin çeşitli illerinde gerçekleştirilmektedir. Uşak, Ankara, Erzurum, Erzincan, Kars, Sivas, Bayburt, Ardahan ve İstanbul gibi şehirlerde her yıl düzenlenen bu etkinlikler, Türkiye Geleneksel Spor Dalları Federasyonu ve Dünya Etnospor Konfederasyonu tarafından desteklenmektedir. Bu

sayede, geleneksel sporların yaşatılması ve Türk kültürünün zenginliklerinin tanıtılması amaçlanmaktadır.

Kavalcıglu (2021)'na göre, Türkiye'de düzenlenen etnospor festivalleri, etnospor dallarının korunması ve gelecek nesillere aktarılması amacını taşımaktadır ve bu festivallerin önemi oldukça büyüktür. Bu etkinlikler sayesinde, Türk kültürü canlanarak kültürel öğelerin daha geniş kitlelere ulaşması sağlanmaktadır. Özellikle uluslararası katılımların olduğu festivaller, Türkiye'nin turizm faaliyetlerine ve kültürel mirasının uluslararası arenada tanıtılmasına önemli katkılar sağlamaktadır. Bu kapsamda, etnospor festivalleri farklı faydalı unsurları bir araya getirerek Türk kültürünün zenginliklerini ve birliğini vurgulamaktadır.

İstanbul Etnospor Kültür Festivali: İstanbul Etnospor Kültür Festivali, geleneksel Türk sporlarını ve kültürünü tanıtmayı amaçlayan önemli bir etkinliktir. Kavalcıoğlu (2021)'na göre, bu festival ilk kez 2016 yılında düzenlenmiştir. 2019'da gerçekleştirilen festivalde ise, Spor ve yemek tanıtımlarının yanı sıra, yöresel el sanatları ve çocuk oyunları da festivale renk katmıştır (Anadolu Ajansı, 2019). Öcal (2024)'a göre, 6-9 Haziran tarihleri arasında düzenlenecek olan 6. İstanbul Etnospor Kültür Festivali'nde yine kültür, sanat ve spor etkinliklerine yer verilecektir.

İstanbul Etnospor Kültür Festivali ile ilgili genel bir değerlendirmenin yapılması gerekirse; bu festivalin, Türk kültürünün ve geleneksel sporlarının tanıtılmasına ve paylaşılmasına olanak tanıdığı söylenebilir. Aynı zamanda bu festival, Türkiye'nin kültürel mirasını koruma ve uluslararası toplumla paylaşma çabalarını yansıtırken aynı zamanda ülkenin dış ilişkilerini güçlendirme amacına hizmet ettiği düşünülmektedir. Katılımcılar ve ziyaretçiler arasındaki kültürel alışveriş ve etkileşim, ülkenin uluslararası alanda daha fazla tanınmasına ve anlaşılmasına da katkılar sunmaktadır. Bu nedenle, İstanbul Etnospor Kültür Festivali, Türkiye'nin yumuşak güç stratejisinin bir parçası olarak görülebileceği düşünülmektedir.

Bayburt Dede Korkut Festivali: İlki Bayburt Dede Korkut Festivali, ilk kez 1995 yılında düzenlenmiş olup, 25. yılı 22-28 Temmuz 2019 tarihleri arasında kutlanmıştır. Sanat, edebiyat ve sporun ön planda olduğu bu festival, Bayburt gibi küçük bir şehre ekonomik katkı sağlamanın yanı sıra şehrin tanınırlığını artırmaktadır. Organizasyon kapsamında, atlı spor yarışlarına da yer verilmekte olup, çevre illerden gelen atlı spor kulüpleri de davet edilerek katılım sağlanmaktadır. Ayrıca, Türk kültürünün yayılması açısından büyük önem taşıyan bu festival, geleneksel hale gelmiştir (Türksoy Uluslararası Türk Kültürü Teşkilatı, 2019). 2024 yılında ise festivalin 28.'si 15-21 Temmuz tarihleri arasında Bayburt ilinde gerçekleştirilecektir.

(Festivall.com.tr). Bayburt Dede Korkut Festivali, Dede Korkut hikayeleri ve efsaneleri aracılığıyla Türk kültürünün zenginliklerini uluslararası katılımcılara tanıtarak, kültürel mirasın korunması ve yayılmasına olanak sağlamaktadır.

Sarıkamış Kış Oyunları Festivali: Sarıkamış Kış Oyunları Festivali, ilk olarak 2015 yılında gerçekleşmiş ve “Karda Kışta Spor” sloganıyla başlamıştır (Kavalcıoğlu, 2021). Bu festivalde, kaşar yuvarlama, kar üstünde güreş ve iglo ile Atlı cirit gibi geleneksel spor etkinliklerine önemli bir yer verilmektedir. Geleneksel sporlar, festivale katılanlar için sadece fiziksel aktivite değil, aynı zamanda kültürel bir deneyim sunar. Bu etkinlikler, bölgenin kültürel ve tarihi mirasını korumak ve yaşatmak adına büyük bir öneme sahiptir. Festival, geleneksel ve modern kültür arasında bir köprü görevi görmektedir. Modern spor etkinlikleriyle birlikte geleneksel sporların da festivale dahil edilmesi, geçmişten günümüze uzanan zengin bir mirasın sergilenmesine olanak tanımaktadır. Böylece katılımcılar hem geleneksel sporların önemini keşfederken hem de modern spor etkinliklerinin heyecanını yaşama fırsatı bulmaktadırlar. Ayrıca, Sarıkamış Kış Oyunları Festivali, bölge halkı ve turistler için önemli bir cazibe merkezi haline gelmiştir. Festival, Sarıkamış’ın turizm potansiyelini artırırken, geleneksel sporların ve kültürün korunması ve yaygınlaştırılmasına da katkı sağlamaktadır. Bu sayede, bölgeye gelen ziyaretçiler, sadece spor etkinliklerini değil, aynı zamanda yerel kültürü ve tarihi dokuyu da deneyimleme şansı bulmaktadırlar.

Rahvan Binicilik Türkiye Şampiyonası: Rahvan Binicilik Türkiye Şampiyonası, Türkiye Geleneksel Spor Dalları Federasyonu tarafından 2019 yılında Türkiye Jokey Kulübü’nün katkılarıyla düzenlenen önemli bir organizasyondur. Şampiyona, 1200 ile 2200 metre arasında değişen pist uzunluklarında gerçekleştirilirken, yarışma kategorileri arasında üçlü tay, dördü tay, küçük orta, büyük orta, başaltı, baş, ithal A ve ithal B gibi çeşitli sınıflamalar bulunmaktadır. Bu kapsamlı şampiyona, rahvan binicilik faaliyetlerini tanıtmak ve atılığı desteklemek amacıyla düzenlenmektedir. Katılımcılar, atların yeteneklerini ve hızlarını sergileyerek birbirleriyle rekabet ederler. Aynı zamanda, bu tür etkinlikler, at severlerin ve sporcuların bir araya gelerek atçılık kültürünün gelişmesine katkı sağlamaktadır. .

Macaristan Türk Turan Kurultayı Şenlikleri: Macaristan Türk Turan Kurultayı Şenlikleri, 2008’den bu yana Hun-Türk halklarını bir araya getirmek amacıyla düzenlenen bir etkinliktir. İki yılda bir yapılan şenliklerde, çeşitli Türk kökenli topluluklar yer almakta ve göçebe savaş oyunları, atlı gösteriler, okçuluk gibi geleneksel aktivitelerle Türk kültürü canlandırılmaktadır. Bu

etkinlik, ortak kültürel mirası koruma ve yaşatma açısından büyük öneme sahiptir.

Bilindiği üzere etnik ve kültürel etkinlikler, uluslararası ilişkilerde yumuşak güç unsurları olarak önemli bir rol oynamaktadır. Bu tür festivaller, katılımcı ülkeler arasında kültürel etkileşimi teşvik eder, insanlar arasında bağlar kurar ve anlayışı artırmaktadır. Ayrıca, bu tür etkinlikler, ülkelerin ve toplulukların kültürel miraslarını ve kimliklerini vurgulamalarına ve tanıtmalarına olanak tanımaktadır. Örneğin, Macaristan Türk Turan Kurultayı Şenlikleri gibi etkinlikler, Türk kökenli milletler arasındaki ilişkileri güçlendirirken, Macaristan'ın Türk kültürüne olan ilgisini ve bağlarını da vurgulamaktadır. Bu tür festivaller, katılımcı ülkeler arasında dostluk, iş birliği ve kültürel alışverişin artmasına yardımcı olmaktadır. İstanbul Etnospor Kültür Festivali gibi etkinlikler ise, Türkiye'nin kültürel zenginliğini ve geleneksel sporları uluslararası alanda tanıtarak, ülkenin kültürel diplomasisine önemli bir katkı sağlar. Bu tür festivaller, Türkiye'nin kültürel mirasını koruma ve uluslararası alanda tanıtmaya çabalarını da desteklediği söylenebilir. Bu nedenle, etnik ve kültürel festivallerin diplomatik ilişkilerde yumuşak güç olarak kullanılması, ülkeler arasında daha yakın ilişkilerin geliştirilmesine ve kültürel alışverişin artmasına da katkı sağlamaktadır.

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Etnospor, belirli bir etnik grubun veya topluluğun geleneksel sporları, oyunları ve etkinliklerini ifade etmektedir. Etnosporların kullanılarak gerçekleştirilen etkinlikler ve festivaller genel anlamda, kültürel mirası koruma, insanlar arasında anlayışı artırma ve uluslararası ilişkilerde bir nevi köprü görevi üstlenmektedir. Etnospor etkinlikleri sayesinde; bir ülke, diğer ülkelerde düzenlenen etnospor festivallerine katılarak veya kendi etnospor etkinliklerini tanıtarak kültürel diplomasiye katkılar sunmakta ve böylelikle insanlar arası kültür alışverişi gerçekleşmektedir. Geleneksel okçuluk, güreş veya at yarışları gibi etnospor etkinlikleri genel anlamda, turistlerin ilgili destinasyona çekilmesi ve kültürel zenginliğin tanıtılmasına katkılar sunmaktadır.

Diplomatik ilişkilerin güçlenmesine katkı sağlayan etnospor, özetle ülkelerin kültürlerini nesilde nesine yayınlattırılmasına da olanak tanımaktadır. Kültürel diplomasi, devletlerin kendi kültürel değerlerini tanıtmak, diğer ülkelerle ilişkilerini geliştirmek ve yumuşak güç oluşturmak amacıyla kullandığı bir araçtır. Bu kapsamda etnosporlar ile ilgili olarak; ulusal kimliğin tanıtımında, barış ve iş birliğinin sağlanmasında, turizm ve ekonominin canlandırılmasında ülkelerin etnosporlar'dan yararlanabileceği

söylenelir. Nye (2003)'ye göre, yumuşak güç, istenilen şeyi diğlerlerine zorlama unsuru olmadan yaptırabilme yeteneği olarak açıklanmaktadır. Dünya Etnospor Konfederasyonu (t.y)'na göre, Etnospor, insanlığın temel değerlerini hatırlatmayı amaçlamaktadır. Bu kapsamda etnosporların, yumuşak gücün bir kaynağı olduğu söylenelir. Etnospor etkinlikleri sayesinde, ülkeler arasında dostluk ve iş birliği sağlanabilmektedir. Bunun yanında, yumuşak gücün ekonomik boyutunu ifade eden turizm açısından etnosporlar düşünöldüğünde, düzenlenen festivaller ve etkinliklerin ülkelerin kalkınmasına da katkılar sunduğu söylenelir.

İlgili kitap bölümün gerçekleştirilmesi sürecinde etnosporlar ile ilgili olarak alayazın incelendiğinde, bu konu ile ilgili yapılan araştırmaların oldukça az sayıda olduğu görölmüşür. Bu kapsamda özellikle araştırmacılar tarafından bu konu ile ilgili olarak gerekli olan çalışmalarını yapmaları gerektiği önerilebilir. Böylelikle, özellikle ülkemizde etnosporun yayımlaştırılması ve bireylerin bu etkinlikler hakkında bilinçlendirilmesinin sağlanabileceği düşünölmektedir. Bu kapsamda; etnosporun ülke ekonomisine katkıları ile Etnosporun kültürel diplomasıye olan etkileri araştırmacılar tarafından detaylı olarak incelenebilir.

Kaynakça

- Akimkanova, G. (2021). *Uluslararası Bir Halkla İlişkiler Uygulaması Olarak Türkiye'nin Kamu Diplomasisi Sürecinde Etnospor Kullanımı: "Dünya Etnospor Konfederasyonu"* Vaka Analizi. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Akdeniz Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Halkla İlişkiler ve Tanıtım Anabilim Dalı, Antalya.
- Aksoy, S. (2023). *Spor Organizasyonlarının Etkileri: 2022 FIFA Dünya Kupası Örneği*. Uluç, E. A. ve Yıldız M. (Edt). Spor Bilimleri Üzerine Araştırmalar -III İçinde. Gaziantep: Özgür Yayınları.
- Aksoy, S. ve Durukan, E. (2023). *Kadınlarda Fiziksel Aktivite ve Spor*. Uluç, E. A. ve Karademir, M. B. (Edt). Spor Bilimleri Üzerine Araştırmalar -IV İçinde. Gaziantep: Özgür Yayınları.
- Aktaş, F. (2023). *Spor Sosyolojisi, Sosyalleşme ve Sosyal Bütünleşme*. Uluç, E.A. ve Türkmen, M. (Edt). Spor Bilimleri Üzerine Araştırmalar İçinde. Gaziantep: Özgür Yayınları.
- Anadolu Ajansı, (2019). 4. Etnospor Kültür Festivali'ne Yoğun İlgi. <https://www.aa.com.tr/tr/spor/4-etnospor-kultur-festivaline-yogunilgi/1604425> adresinden alınmıştır.
- Aral, A. E. (2014) "Kültür Propagandasından Kültürel Diplomasiye: British Council'in Türkiye'deki Faaliyetlerinin 1940-1950 ve 2005-2014 Dönemlerinde Karşılaştırmalı İncelemesi. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Arı, T. (1999). *Uluslararası İlişkiler ve Dış Politika*. İstanbul: Alfa Yayınları.
- Asa, R. (2024). *Zirve Diplomasisi Bağlamında Türkiye-Afrika İlişkiler*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı, Çanakkale.
- Ayhan, V. (2014). *Uluslararası ilişkiler: Giriş, Kavramlar ve Teoriler*. İstanbul: Doğu Kitabevi.
- Bağış, E. ve Abdurahmanlı, E. (2021). "Diplomasi tanımı ve uluslararası konjoktürde mevcut olan diplomasi türleri". *Anadolu Akademi Sosyal Bilimler Dergisi*, 3 (1), 40- 160.
- Baştürk, Z., Yılmaz, S., Saçıkara, A., Çam, M. ve Atçeken, D. H. (2024). Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Adaylarının Kuvvet Kavramı ile İlgili Bilişsel Yapıları: Kelime İlişkilendirme Testi. *Necmettin Erbakan Üniversitesi Ereğli Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(2), 493-508.
- Bozkurt, C. (2014). Nazilerin gölgesinde 1936 Berlin olimpiyatları ve Türk sporcuların müsabakaları. *Tarih Çalışmaları*, 6(6), 17-41.
- Buckle, A. E. (2012). The New Diplomacy: Devising a Relational Model of Public Diplomacy. Pursuit – *The Journal of Undergraduate Research at the University of Tennessee*, s. 6-15.

- Chapple-Sokol, S. (2013). Culinary diplomacy: Breaking bread to win hearts and minds. *The Hague Journal of Diplomacy*, 8(2), 161-183.
- Civelek, S. (2022). *Spor Diplomasisi Aracı Olarak Sosyal Medyanın Kullanımı: Formula 1 Türkiye Grand Prix Örneği*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Trabzon Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Halkla İlişkiler Ve Reklamcılık Anabilim Dalı, Trabzon
- Cull, N. J. (2009). *Public Diplomacy: Lesson From the Past*. : Los Angeles: Figuer Roa Press
- Dalkılıç, B. (2024). *Türkiye’de Kamu Diplomasisi: Sert Güç yumuşak Güç Kavramları ve Uygulamaları*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Kamu Yönetimi Anabilim Dalı, Manisa.
- Diñer, K., Ceviz, E., Genç, H., Türkmen, M. (2022). Okçuluk, (Ed.: Özdemir ATAR, Mustafa Deniz DİNDAR), Olimpik branşlar: yaz ve kış oyunları, Aralık/2022, s, 258-304. Efe Akademik Yayıncılık.
- Dedeoğlu, B. (2014). *Uluslararası Güvenlik ve Strateji*. İstanbul: Yenyüzyıl Yayınları: İstanbul.
- Dünya Etnospor Federasyonu (t.y). What İs Ethnosports. <https://worldethnosport.org/what-is-ethnosport> adresinden alınmıştır.
- Eksi, M. (2014). *Kamu Diplomasisi ve Ak Parti Dönemi Türk Dış Politikası*. Siyasal Kitabevi.
- Erdem, Y. (2024). *Kamu Diplomasisinde Kültürel Miras Alanlarının Önemi: Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihi Alanı Örneği*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı, Çanakkale.
- Etnospor Konfederasyonu (t.y). Ethnosports. <https://worldethnosport.org/ethnosports> adresinden alınmıştır.
- Eyüpoğlu, H. (2018) *Kamu Diplomasisi: Aktörler, Türler, Araçlar ve Teknikler Bakımından Bir İnceleme*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, T.C. Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Halkla İlişkiler ve Tanıtım Anabilim Dalı Halkla İlişkiler ve Tanıtım Bilim Dalı, Kocaeli.
- Festivall.com.tr. Bayburt Dede Korkut Kültür ve Sanat Şölenleri. <https://festivall.com.tr/festival/10881/bayburt-dede-korkut-kultur-ve-sanat-solenleri/> adresinden alınmıştır.
- Gözen, İ. (2022). *Uluslararası Diplomaside Sporun Yumuşak Gücü ve Stratejik Önemi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Ankara.
- Güven, Ö. (1999). *Türklerde Spor Kültürü*. (Geliştirilmiş 2. Basım). Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı, 1-357.

- Hacıbektaşoğlu, A. (2023). *Yumuşak Güç ve Türkiye: Bosna-Hersek Örneği*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uluslararası İlişkiler Avrupa Birliği Çalışmaları Anabilim Dalı, Isparta.
- Hernández, E. L. T. (2018). Public Diplomacy, Soft Power and Language: The Case of the Korean Language in Mexico City”, *Journal of Contemporary Eastern Asia*, Vol:17, No:1, 2018, ss. 27-49.
- Hurn, B. J. (2016). The role of cultural diplomacy in nation branding. *Industrial and commercial training*, 48(2), 80-85.
- Karaçetin, S. (2023). *Türk Dünyasında Spor Oyunları ve Müسابakalarının Gelişen İş Birliği Açısından Önemi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Karabük Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Bölge Çalışmaları (Disiplinlerarası) Anabilim Dalı, Karabük.
- Kaya, S.N. (2023). *Harşit Vadisi Gümüşhane ve Şalpazarı Üçgeninde Eski Türk İnanışları ve Bu İnanışlara Dair Metaforlar*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kapadokya Üniversitesi Lisansüstü Eğitim, Öğretim ve Araştırma Enstitüsü, Nevşehir.
- Kılıç, H. (2023). *Türkiye'nin İnanç Diplomasisi Bağlamında Bosna Hersek'te Yürüttüğü Kamu Diplomasisi Faaliyetleri*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gümüşhane Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Anabilim Dalı, Gümüşhane.
- Korkut, Y. (2022). Kamu diplomasisi bağlamında sportif etkinliklerin sunumu: 4. Dünya Göçebe Oyunları Tanıtım Filmi analizi. *Kesit Akademi Dergisi*, 8 (30), 570-590.
- Kylasov, A. (2015). *Ethnosport Theend of Decline*. LIT Verlag, Zurich: Googlebook
- Lee, G. (2009). *A theory of soft power and korea's soft power strategy*. <http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/10163270902913962#preview> adresinden alınmıştır.
- Lenczowski, J. (2007). *Cultural Diplomacy, Political Influence and Integrated Strategy*. Washington: The Institute of World Politics. <https://tinyurl.com/yymx3a3ha> adresinden alınmıştır.
- Leonard, M. (2002). *Public Diplomacy*. London: Foreign Policy Center
- Leonard, M., Stead, C. ve Smewing, C. (2002). *Public Diplomacy*. London: Foreign Policy Centre.
- Mert, Y. E. (2024) *Türkiye'nin Kamu Diplomasisi Faaliyetleri ve Diaspora ile İlişkileri*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Başkent Üniversitesi, Avrupa Birliği ve Uluslararası İlişkiler Enstitüsü, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı, Ankara.
- Murray, S. (2012). The two halves of sports-diplomacy. *Diplomacy & Statecraft*, 23(3), 576- 592.

- Nair, B. B. (2021). Gastrodiplomacy in Tourism: 'Capturing Hearts and Minds through Stomachs'. *International Journal of Hospitality & Tourism Systems*, 14(1). 30- 40.
- Negiz, M. (28-30 Mayıs 2014). Kültür Diplomasisinde Yeni Araçlar, Modeller ve İnsan Kaynakları, 3. Dünya Türk Forumu, Edirne. file:///C:/Users/Asus/Downloads/K%C3%BClt%C3%BCr%20Diplomasisinde%20Yeni%20Ara%C3%A7lar,%20Modeller%20ve%20%C4%B0nsan%20Kaynaklar%C4 %B1%20-%20Muhammet%20Negiz%20(4). Adresinden alınmıştır.
- Nirwandy, N. ve Awang, A. A. (2014). Conceptualizing public diplomacy social convention culinary: Engaging gastro diplomacy warfare for economic branding. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 130(3), 325-332.
- Nye Jr, J. (2008). *The powers to lead*. Oxford University Press.
- Nye, J. (2005, January). Soft power and higher education. In *Forum for the future of higher education (Archives)* (pp. 11-14).
- Nye, J. S. (2003). *Amerikan Gücünün Paradoksu*. (Çev. Gürol Koca). İstanbul: Literatür Yayıncılık.
- Nye, J. S. (2005) *Dünya Siyasetinde Başarının Yolu: Yumuşak Güç*, Ankara: Elips Kitap Yayınları.
- Nye, J. S. (2017). *Yumuşak Güç: Dünya Siyasetinde Başarının Araçları*. (2. Baskı). (Çev. Rayhan İnan Aydın). Ankara: BB101 Yayınları.
- Öcal, C. (2024). 6. Etnospor Kültür Festivali'nin Basın Toplantısı Yapıldı. <https://www.aa.com.tr/tr/spor/6-etnospor-kultur-festivalinin-basin-toplantisi-yapildi/3234041> adresinden alınmıştır.
- Önal, B. (2018). *Türkiye'nin Orta Asya'da Uyguladığı Kamu ve Kültür Diplomasisi Politikaları*. (Editörler: Ayhan Nuri Yılmaz ve Gökmen Kılıçoğlu) İçinde Yumuşak Güç ve Kamu Diplomasisi Üzerine Akademik Analizler Türkiye ve Dünyadan Örnekler, 41-96. Ankara: Nobel Yayınları.
- Özkan, B. İ., ve Boylu, Y. (2020 4(5)). Turizmin Yumuşak Güç Olarak Kullanımı Üzerine Kavramsal Bir İnceleme. *Yönetim, Ekonomi Ve Pazarlama Araştırmaları Dergisi*: 343-363.
- Özsaydı, Ş., Görücü, A., Güngör, H. Atçeken, H. G. (2022). *İlk ve Ortaöğretim Kurumlarında Uygulanmakta Olan Beden Eğitimi ve Spor Deslerinde Kullanılan Öğretim Yöntemleri*. İlkim, M. Yurtseven, C .N. (Edt). Spor Bilimleri Günsel Tartışmalar İçinde. İzmir: Duvar Yayınları.
- Pujayanti, A. (2017). Gastrodiplomasi–Upaya Memperkuat Diploması Indonesia. *Jurnal Politika Dinamika Masalah Politik Dalam Negeri dan Hubungan Internasional*, 8(1).38-56.
- Purtaş, F. (2013). Türk dış politikasının yükselen değeri: Kültürel diplomasi. *Gazi Akademik Bakış*, 7 (13), 1-14.

- Rana, K. S. (2011). *21st-Century Diplomacy: A Practitioner's Guide*. Bloomsbury Publishing USA.
- Rockower, P. S. (2011). Projecting Taiwan: Taiwan's Public Diplomacy Outreach. *Issues & Studies*, 47(1), 107-152.
- Román, A. L. de S. ve Schunz, S. (2018). "Understanding European Union Science Diplomacy", *Journal of Common Market Studies*, Vol:56, No:2, 2018, ss. 247- 266.
- Sağım, O. (2015). *Türk kültüründe kuşak geçişi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Ankara.
- Sarı, Ö. (2024). *Yumuşak Güç Unsuru Olarak Turizm Diplomasisi ile Ulus Markalamasına Yönelik Model Önerisi: Türkiye Örneği*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Turizm İşletmeciliği Anabilim dalı, Ankara.
- Şahin, M ve Çevik, B. S. (2015). *Türk dış politikası ve kamu diplomasisi* (No. 1305). Nobel Akademik Yayıncılık Eğitim Danışmanlık Tic. Ltd. Şti.
- Tezkan, M. (2005). *Jeopolitikten Milli Güvenliğe*, İstanbul: Ülke Kitapları.
- Tok, A. (2024). *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kültür Politikaları*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Türkiyat Araştırmaları Anabilim Dalı, Ankara.
- Tokmak, M. C. (2020) *Kültürel Diplomasi Perspektifinden Uluslararası İletişim Stratejilerinin Değerlendirilmesi: Türkiye'de Faaliyet Gösteren Yabancı Temsilcilikler Üzerine Bir İnceleme*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Halkla İlişkiler ve Tanıtım Anabilim Dalı, İstanbul.
- Trunkos, J. ve Heere, B. (2017). *Sport diplomacy: A review of how sports can be used to improve international relationship*. In C. Esheric, & R. Baker (Eds.), *Case studies in sport diplomacy* (pp. 1-19). Morgantown: Fit.
- Tuch, H. N. (1990). *Communicating with the world: US public diplomacy overseas. (No Title)*.
- Tünel, C. (2024). *Kamu Diplomasisi Bağlamında Sağlık Diplomasisi: Covid-19 Pandemi Sürecinde Türkiye'nin Sağlık Diplomasisi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Galatasaray Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Stratejik İletişim Yönetimi Tezli Yüksek Lisans Programı, İstanbul.
- Türkiye Geleneksel Spor Dalları Federasyonu (2019). Rahvan Binicilik Türkiye Şampiyonası, İzmir'de yapıldı. <https://gsdf.gov.tr/tr/haber/rahvan-binicilik-turkiye-sampiyonasi-izmirde-yapildi>
- Uluç, E. A. (2023). Mücadele Sporcularının Psikolojik Dayanıklılıkları ve Özgüven Düzeylerinin İncelenmesi. *Akdeniz Spor Bilimleri Dergisi*, 6(1), 210-222.

- Uluç, S. (2023). Kadın futbolcuların futbol yaşantılarında karşılaştıkları problemlerin incelenmesi. *Yalova Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 2(2), 83-97.
- Ünal Erzen, M. (2012) *Kamu Diplomasisi*. İstanbul: Derin Yayınları.
- Ünal Erzen, M. (2014). *Kamu diplomasisi*. 2. Basım. İstanbul: Derin Yayınları.
- Vuving, A. (2022). *How Soft Power Works*. The American Political Science: <https://apcss.org/Publications/Vuving%20How%20soft%20power%20work> adresinden alınmıştır.
- Yatağan, A. G. (2018, Aralık). Sert Güç Unsurlarının Yumuşak Güç Aracı Olarak Etkileri. *Kara Harp Okulu Bilim Dergisi*, 28(2), 69-94.
- Yıldırım, G. (2015). Türkiye Kamu Diplomasisi Koordinatörlüğü'nün faaliyetlerinin kültürel diplomasi bağlamında incelenmesi. *Karadeniz Teknik Üniversitesi İletişim Araştırmaları Dergisi*, 5 (1), 2-24.
- Yılmaz, A. N. (2018). *Kültür ve Sanatın Ulusal Tanınırlığının Pozitifleştirilmesinde Bir Araç Olarak Kullanılması: Türkiye'nin Kültürel Yumuşak Güç Potansiyeli*. Ayhan Nuri Yılmaz and Gökmen Kılıçoğlu (Edts.), *Yumuşak Güç ve Kamu Diplomasisi Üzerine Akademik Analizler*, Nobel Yayınları, Ankara.
- Кыласов, А. (2011а). Методология и Терминология Этноспорта. Массовая физическая культура и оздоровление населения
- Gölcük, R. (2020). *Kültürel Diplomasi Çerçevesinde Euroalia Türkiye Sanat Festivallerinin Değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kocaeli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Arkeoloji Anabilim Dalı, Kocaeli.
- Güven, M. E., Acar, A ve Gençay, Y. (2024). Terörle Mücadelenin Yumuşak Yönü: Kamu Diplomasisi. *Birey ve Toplum Sosyal Bilimler Dergisi*, 14(1), 76-94.